

Chuťové buňky mohou být v klidu

Anna Březinová • autori@logrmagazin.cz

HODNOCENÍ LÓGRU: 87%

Jiří Šimáček, nepříliš známý autor kritikou však ceněných románů Snaživky a Charakter, se svým dalším románem opět vrací do rodného Brna, do jehož exteriérů své příběhy soustavně zasazuje. Jeho poslední počín nese název Malá noční žranice a je to román v pravdě mnohovrstevnatý. Lze číst jako psychologický román, vtipnou detektivku i rodninnou tragédii. Malá noční žranice je od všeho trochu – i tak ale drží pohromadě bez sebemenších problémů.

V jednom domě v Brně žila, byla jedna rodina. Vdovec inženýr Hromek, jeho dospělý syn Michal, dcera Sylva a její muž, neschopný, ale ambiciózní vysokoškolský učitel Šedý. Odchodem hlavy rodiny do seniorského centra se spustí lavina událostí, která má pro všechny přítomné nečekané následky. Otec dojde k poznání, že je nezbytné vysvobodit Sylvu ze spárů „blbce“ Šedého, najít Michalovi holku a začlenit se do kolektivu zlomyslných důchodců.

Podobně jako v předcházejícím *Charakteru* si vypravěčské žezlo po kapitolách střídají tři osoby: otec, syn a zeť. Každý je úplně jiný, otce trápí svědomí a pocity viny, protože je zodpovědný za nehodu, při níž zemřela jeho žena, syna netrápí vůbec nic a zeť žije v neproniknutelné skleněné krychli přesvědčený o své výjimečnosti a světovém spiknutí proti jeho geniálnímu mozku. Všichni žijí v bublině své omezenosti, nedokážou odhlédnout od vlastního mikrosvěta a podívat se na to, co se děje, z širší perspektivy.

Až do půlky románu není příliš jasné, k čemu odkazuje název (pokud odhlédneme od možné aluze na dekadentní Ferreriho film) – nakonec zjistíme, že zmíněná žranice je spíš pijatika, po které abstinentka Sylva skončí s hlavou v záchodové míse. Jídlo, na které název láká, hraje roli zejména v myšlenkových pochodech syna – samozvaný labužník a hudební kritik se vyžívá ve vaření, na piedestalu své-

Logra 15/2015

ho potravinového nebe uctívá utopence, kterým po krátkém intermezzu v Itálii začínou zdatně sekundovat spaghetti carbonara. Přesto mi popisy jídelních orgasmů Michala přišly nedochucené a nedokořeněné. Naštěstí není jídlo středobodem románu, takže výsledný dojem takhle drobnost nekazí.

Všechny postavy se kvůli nepochopení a již zmíněné omezenosti dostávají do více či méně tragikomických situací. Navíc si sobě navzájem, i ostatním postavám, s až patologickou oblibou lžou. Téma nepochopení se proplétá celým románem, je nepopíratelně zásadním katalyzátorem děje. Naprostým šampionem jsou ovšem myšlenkové pochody pana zete, který dokáže i primitivní situaci naprosto vysadit z kloubní jamky a pootočít o 180 stupňů tak, aby se mu hodila do krámu. Sice jen minimum postav doplňuje popis jejich vzhledu (Šimáček vlastně za celou dobu zdůrazní maximálně obří

prsa dietní sestry v seniorském centru), zato je do dokonalosti dovedena jejich řečová charakteristika. Zkuste si tipnout, kdo následující úryvky pronáší:

„Nepatřím k lidem, kteří se snadno vzdávají kvůli technickým potížím. Jistě, nemám stativ, bez stativu by to nejspíš leckdo vzdal, ale já nejsem leckdo. Nejsem sice profesionální fotograf, nemám ani profesionální vybavení, přesto ovládám technickou stránku fotografie velmi slušně.“

„Pochopil jsem rychle, že komunita v domově důchodců je poměrně jasně hierarchizovaná. To jsem měl samozřejmě čekat, je to myslím běžné u většiny uzavřených společenstev. Tady je navíc jasné, že prestiž ve skupině se primárně odvozuje od množství potomků a především vnuků, od jejich zdraví a úspěchů.“

„Já nejsem nějaký začátečník, abych strčil kus hovězího na hodinu a půl do papiňáku s osolenou vodou. Takhle bych to neodflákl, tady nejsme někde v závodce nebo v bufetu. Dám vařit maso do slané vody, a když se vaří tak hodinu, teprve začnu postupně přidávat to, co z toho udělá základ mý politický hostiny.“

Oproti Charakteru je konec *Malé noční žranice* pozvolnější, jakoby plynoucí do ztracena, i když všechny postavy prošly zásadní katarzí. Končí stejně, jako začínají – příznačně na hřbitově v období Dušiček – a můžeme jen doufat, že tentokrát jsou si bližší a chápavější. „Všechno je, jak má být,“ uzavírá otec lehce alibisticky roční eskapády své rodiny.

Jiří Šimáček nezklamal. Nesnaží se přehnaně moralizovat a jeho skvěle vystavěné trojhlasí funguje i tentokrát, aniž by vykrádal sám sebe. Příště bych prosila méně

jídla a více pana Šedého, který je ve své povýšené idiocii mým veřejným favoritem.

Jiří Šimáček: Malá noční žranice

Host 2014, 272 stran